

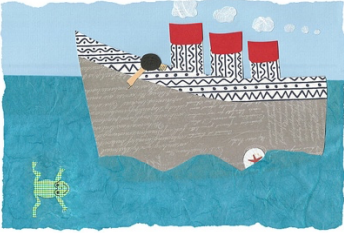
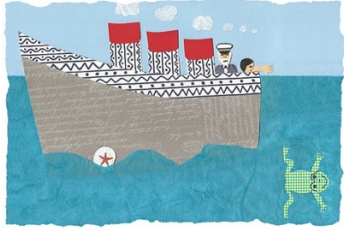

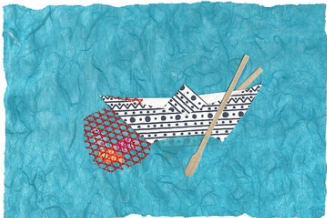

	<p style="text-align: center;">Çfarë i ndodhi bretkosës? <i>Peter Hertling</i> übersetzt von Gladiola Sadiku</p>
	<p>Para dy vjetësh isha me fëmijën tim në Holandë, në det. Moti ishte i mirë dhe ne shkonim shpesh për t'u larë. Djali im, Klemensi, i cili atëherë ishte pesë vjeç, kishte marrë me vete në det një kamerdare të madhe të verdhë dhe të gjelbër në formë bretkose, që e donte shumë dhe e tërhiqte gjithmonë pas vetes. Në ujë ai i ulej sipër dhe kalonte me atë dallgët.</p>
	<p>Nuk e di, nëse ju të gjithë e njihni zbaticën dhe baticën. Çdo det ka baticë dhe zbaticë. Gjatë baticës, uji i afrohet tokës, ndërsa gjatë zbaticës, largohet prej saj. Kjo ndodh me një forcë dhe shpejtësi të tillë, sa që dikush që noton në det gjatë zbaticës, mund të tërhiqet jashtëzakonisht shpejt drejt detit. Prandaj, nuk duhet të notosh gjatë zbaticës.</p>
	<p>Edhe Klemensi e dinte këtë dhe nuk e bënte kurrë. Por, ai mendoi se bretkosa mund ta bënte, dhe e vendosi bretkosën në ujë, priti që ajo të notonte pak, dhe papritur e dëgjoj të bërtasë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bretkosa po ikën! Bretkosa po ikën! <p>Dhe unë shoh se si bretkosa ishte shumë larg në det.</p>
	<p>Unë vrapova në det për të kapur bretkosën, por e vura re se si rryma e ujit m'i tërhoqi këmbët, si rëra tërhiqej nga zbatica drejt detit, pastaj u ndala dhe vetëm e ndoqa me sy bretkosën, e cila bëhej gjithnjë e më e vogël.</p>
	<p>Klemensi qante me dënesë. Më pyeti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ku po shkon bretkosa tani? <p>Meqë Anglia është në anën tjetër të detit, i thashë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bretkosa ndoshta do të jetë nesër në Angli. <p>Që atëherë fillova të trilloj tregime për atë që mund t'i kishte ngjarë bretkosës, të cilën shumë shpejt nuk e pamë më në detin e gjerë.</p>

	<p>Ndoshta kjo histori: Bretkosa noton e noton. Në det duket fare e vogël. Një anije gjigante me avull kalon pranë saj, një djalë nga anija shikon poshtë, sheh bretkosën e vogël dhe thërret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ja një bretkosë! Unë dua ta kem këtë bretkosë.
	<p>Kapiteni, që e dëgjon, thotë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nuk mund ta ndalim anijen me avull për shkakun tënd. - Nëse e ndalim anijen, do të na duhet aq shumë kohë, deri sa ajo të ndalojë, saqë nuk do ta shohim më bretkosën. <p>Kështu, djali e përshëndet bretkosën duke tundur dorën dhe ajo vazhdon të notojë – ndoshta vërtet drejt Anglisë.</p>
	<p>Ose kjo histori: Bretkosa noton e noton dhe mbërrin vërtet në Angli. Është baticë, dhe bretkosa tërhiqet drejt një tubi, prej të cilit derdhet në det ujë i pistë. Batica e shtyn bretkosën brenda në tub. Aty brenda është errësirë dhe vjen erë e keqe. Tubi bëhej gjithnjë e më i ngushtë, por uji ka një forcë të tillë, saqë e shtyn bretkosën e gjorë prej gome gjithnjë e më thellë brenda tij.</p>
	<p>Pastaj është zbaticë, dhe uji tërhiqet, bretkosa ngec në tubin që vjen erë myk dhe mbeturinash. Nëse do të qëndrojë gjithnjë atje? Jo! Sepse dalëngadalë bretkosës i del ajri, ajo bëhet më e vogël, dhe si bretkosë e vogël me lëkurë të rrudhur mund të dalë duke notuar përsëri nga tubi, shtyhet drejt bregut, vend ku e gjen një fëmijë, e merr me vete dhe e fryn përsëri shumë.</p>
	<p>Unë imagjinoj një histori shumë tërheqëse: Bretkosa endet për një kohë të gjatë në det, derisa mbërrin në afërsi të vijës bregdetare angleze. Valët bëhen gjithnjë e më të larta. Në qiell po afrohet një stuhi. Ka vetëtima. Nga një erë e lehtë bëhet një stuhi e fortë, aq e fuqishme saqë edhe anijet më të mëdhaja futen shpejt në port dhe presin derisa të kalojë.</p>

	<p>Por, bretkosa është aq e lehtë, saqë nuk i intereson fare sa të larta janë dallgët.</p> <p>Ajo kërcen nga një valë në tjetrën, lëviz ndonjëherë shpejt në luginën e valëve, ku uji i përplaset sipër, dhe kush i njeh këto bretkosa prej gome, tani ka frikë se mos i del tapa dhe i del ajri jashtë.</p> <p>Atëherë, bretkosa do të fundosej.</p> <p>Por, bretkosa në historinë time nuk fundoset.</p>
	<p>Pak më parë, një djalë që jeton në një fshat bregdetar anglez dhe, që ndonjëherë del në det me varkën e babait të tij, i cili është peshkatar, e kishte marrë përsëri varkën pa e pyetur të atin.</p> <p>Ai e kishte bërë këtë gjë shpesh.</p> <p>Por, kësaj here djali nuk kishte treguar kujdes të shihte si do të ishte koha.</p> <p>Ky ishte gabimi i tij.</p>
	<p>Ai lundronte gjithnjë e më larg në detin e hapur, dhe papritur ai u përball me valë të larta sa një shtëpi, që e rrotullonin varkën, e ngrinin lart atë.</p> <p>Djali, të cilin unë thjesht do ta quaj Eduart, humb lopatën nga dora dhe endet në det në mëshirën e fatit.</p> <p>Uji vazhdon të vërshojë në varkë gjithnjë e më shumë, dhe Eduarti përpiqet ta nxjerrë jashtë me duar. Por, kjo është e pamundur për të.</p> <p>Nuk zgjat shumë, derisa varka u mbush aq shumë me ujë, saqë u fundos si një gur.</p>
	<p>Djali ka frikë të tmerrshme, bërtet, kërkon ndihmë, por askush nuk e dëgjon.</p> <p>Valët e tërheqnin sa andej këndeje, ai gëlltit një sasi ujë dhe përpiqet të notojë.</p> <p>Në të vërtetë ai është një notar i mirë, por në këtë det të turbulluar nuk mund të notojë më.</p>
	<p>Atëherë ai sheh bretkosën.</p> <p>Një valë e afron bretkosën drejt tij.</p> <p>Ajo është plot me ajër.</p> <p>Djali mbahet fort pas saj dhe noton me atë lart dhe poshtë valëve dhe arrin në këtë mënyrë në tokë.</p> <p>Tani, bretkosa ime ka shpëtuar madje edhe një djalë.</p>

	<p>Dhe, në fund edhe një histori tjetër: Bretkosa është larguar duke notuar. Është mot i bukur dhe ajo mbërrin shpejt në Angli. Atje gjen një vajzë, që po ecën në breg me nënën e saj. Vajza thotë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kjo është një bretkosë gazmore, dua ta mbaj. <p>Nëna thotë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ndoshta bretkosa dëshiron të notojë më tej.
	<p>E di çfarë, ne do t'i ngjitem bretkosës një leukoplast dhe do të shkruajmë me një laps me majë të trashë, që nuk mund ta fshijë uji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bretkosa ka përshëndetur Suzanën në Angli. - Kushdo që e gjen, duhet ta lerë të vazhdojë më tej. <p>Dhe ato e fusin bretkosën përsëri në det.</p>
	<p>Në Holandë atë e gjen një djalë, i cili quhet Egon, dhe edhe ai i ngjit gjithashtu një leukoplast me emrin e tij. Bretkosa noton më tej; ajo mbërrin në Francë. Në Francë një vajzë që quhet Zhaklinë ngjit një letër mbi të, ndërsa në Spanjë një djalë që quhet Hoze. Dhe në fund, bretkosa udhëtare është e mbuluar plot me emra. Ajo noton në det të hapur dhe nuk arrin më kurrë në ndonjë breg.</p>
	<p>Çfarë lloj historie me bretkosa do të tregoni ju tani?</p>
	<p>Fund</p>